

Poslední etapa je v cíli

v srpnu 2003 český rostlinný fyziolog Jan Krekule. Dodává k tomu ještě důležitější fakt: »V období více než statisíce let před tím nebyla v atmosféře překročena koncentrace zhruba 280 ppm.«

Extrémně horké léto 2003 užiralo ledovce »tempem, které pamětníkům i glaciologům vyrazí dech«. V Rakousku kvůli tomu museli zastavit letní lyžařskou sezónu na všech ledovcích s výjimkou Hintertuxu. »Dlouhodobý výhled je neradostný,« řekl o tom průvodce z Národního parku Vysoké Taury Günter Mussnig pro MF dnes. »Pokud by měla taková léta přijít častěji, do padesáti let je tu konec s lyžováním. Ale co je horší, ústup ledovců bude mít zásadní důsledky pro celkové klima v Alpách. Navíc to ovlivní zásoby vody.«

V jižní Francii se v červnu 2003 teplota pohybovala okolo 40 °C, což je o 5 až 7 stupňů nad dlouhodobým průměrem. Švýcarsko zažilo nejteplejší červen za 250 let své historie. Do Velké Británie vlny veder poprvé přinesly teploty přes 38 stupňů. V srpnu článek v listu The Independent varoval, že spalující počasí několikanásobně snížilo evropskou produkci zemědělských plodin a tenčí se zásoby potravin. A svět prý konzumuje více obilí, než dokáže každý rok vypěstovat.

Na rozdíl od krátkodobých ekonomických ztrát »chronické« dopady globální změny klimatu zatím nemůžeme příliš ocenit. Konec léta přinesl další zprávy potvrzující na základě britských a amerických vědeckých výzkumů, že teplota Země v posledních letech dramaticky narůstá. Vedoucí oddělení změny klimatu ČHMÚ Jan Pretel shrnul v Hospodářských novinách: »Klimatický systém bude nárůstem teploty ještě více destabilizován... Dotčeny mohou být téměř všechny oblasti našeho života, sociální a ekonomické dopady nevyjímaje... K přirozené změně klimatu přistupuje složka, za kterou člověk svým egoistickým přístupem k řešení svých potřeb skutečně může. Nadměrná spotřeba fosilních paliv produkuje zbytečně velké množství oxidu uhličitého, který jako nejvýznamnější skleníkový plyn jednoznačně k oteplování planety přispívá... Je naší povinností... respektovat princip předběžné opatrnosti, respektovat principy Kjótského protokolu a nadále emise skleníkových plynů maximálně snižovat...«

Evropská unie velmi usiluje o to, aby proces vyjednávání a postupných dohod, jehož nejznámějším mezníkem je Kjótský protokol z roku 1997, přinášel reálné výsledky.

Průběh postkjótského vyjednávání vynesl evropskou environmentální diplomacii na vedoucí pozici ve světě. Stala se aktivnější než zhruba do poloviny osmdesátých let byla environmentální diplomacie americká. O toto renomé evropské vyjednavače zatím nepřipravil ani fakt, že Spojené státy a Rusko jako klíčové země zablokovaly vstup Kjótského protokolu v univerzální platnost tím, že ho neratifikovaly. Evropská unie a další země se přesto snaží jednostranně pravidla Kjótského protokolu dodržovat, emise skleníkových plynů snižovat, byť se skřípěním zubů.

Evropská komisařka pro životní prostředí Margot Wallströmová v prosinci 2003 komentovala návrh energetické politiky české vlády, který výslovně dal přednost uhlí před čistějšími zdroji energie: »Kjóto je pouze první krok... Přijdou další a ambicióznější závazky... Už teď se rozhoduje, zda je členské státy dokážou splnit... Jaderná energetika není řešením.« Zhruba o měsíc později však z Bruselu přišla kontroverzní zpráva: Poslanci Evropského parlamentu schválili řadu nových předpisů pro jadernou energetiku, jež mají atomovým elektrárnám umožnit získávat z Bruselu peníze. »Dokazuje to, že v Evropské unii sílí jaderná lobby,« komentovala německá poslankyně za zelené Hiltrud Breyerová.

Na jednom se ale už všichni shodnou. Vyjádřil to německý ministr životního prostředí Jürgen Trittin v lednu 2004 na přípravné schůzce pro červnovou globální konferenci v Bonnu v rámci kjótského procesu. Požadoval přijetí takových opatření, jež by zajistila, že oteplování klimatu do konce 21. století nepřesáhne dva teplotní stupně.

Mezinárodní studie, kterou zveřejnil Světový fond na ochranu přírody v Bruselu 15. ledna 2004, varuje, že Česká republika přijde v příštích letech o investice v hodnotě mnoha miliard eur, pokud nezavede dobrou legislativu a další opatření podporující čisté zdroje energie. Studie zároveň odhaduje, že čistá energie, jako jsou větrné elektrárny, solární kolektory a spalování biomasy, může v ČR vytvořit na 60 000 nových pracovních míst.